

2. Варналій З. С. Мале підприємництво України як чинник регіонального розвитку: стан та перспективи // Актуальні проблеми розвитку економіки. – 2004. - №4 (34). - С. 64-73.
3. Глівенко С. В., Соколов М. О., Теліженко О. М. Економічне прогнозування: Навчальний посібник. – Суми: Видавництво «Університетська книга», 2001. – 207 с.
4. Карпов В. А., Кучеренко В. Р. Маркетинг: прогнозування кон'юнктури ринку. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2001. – 215 с.
5. Кушнір Л. Л. Регіоналізація економічних процесів як закономірність розвитку ринкового господарства: Автореф. дис.к.е.н.— Х., 2002. — 20 с.
6. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). – К.: «Альтпрес», 2003.- 436 с.
7. Мезенцев К. В. Регіональне прогнозування соціально-економічного розвитку. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2004. – 82 с.
8. Організаційно-економічний механізм розвитку регіону: трансформаційні процеси та їх інституційне забезпечення / Алла Федорівна Мельник (наук.ред.). — Тернопіль : Економічна думка, 2003. — 608с.
9. Програмний соціально- економічний розвиток Києва / О. М. Невелєв. — К.: НДІСЕП, 2000. — 144 с.
10. Чечель А. О. Удосконалення державних механізмів управління розвитком туризму в Україні: Автореферат дис. на здоб. наук. ступ. к.е.н.: 25.00.02/ Донецька державна академія управління. – К., 2004. – 20 с.

Ранецька Н.

*магістрантка II курсу спеціальності 242 Туризм
Науковий керівник – доц. Дударчук К.Д.*

НОВІ ВИДИ ПОВІТРЯНОГО ТУРИЗМУ

Постановка проблеми. Сьогодні туристична індустрія світу зазнає активного розвитку та формування нових напрямів. Паралельно з традиційними видами туризму набувають поширення усілякі нетрадиційні форми відпочинку та подорожей. З розвитком авіації у світі та в країні, зокрема, розвиваються нові види повітряного туризму. Окрім традиційного авіатуризму, з'явилися і інші: вертолітний туризм, парашутинг, балунінг, роуп-джампінг та багато інших, які масово набувають популярності серед любителів екстремального та активного відпочинку.

В Україні розвиток повітряного туризму розвивається малими темпами, що пов'язано із рядом стримуючих чинників, вирішення котрих піднесе авіатуризм країни на якісно новий рівень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням проблем організації транспортного обслуговування в туристичній галузі займалися вітчизняні та російські вчені, зокрема М. Б. Біржаков та В. І. Нікіфоров [2], О. А. Гвозденко [4], В. Г. Гуляєв [6], І. Г. Смирнов, Г. Ш. Уварова [45] та ін.

Мета роботи полягає в дослідженні і аналізі розвитку нових видів повітряного туризму для забезпечення максимальної конкурентноспроможності України на світовому туристичному ринку.

Виклад основного матеріалу. Повітряний туризм займає важливе місце у туризмознавчій класифікації. Є різні види та форми повітряного туризму. Серед форм – організований та неорганізований повітряний туризм. Серед видів – авіаційний, космічний та екстремальний туризм.

До основних видів екстремального повітряного туризму відноситься парашутинг, парапланеризм, балунінг, дельтапланеризм, роуп-джампінг, банджі-джампінг, кайтінг, скікайтінг, бодісерфінг та скудінг.

До авіаційного туризму відносять перельоти авіатранспортом: літаками, дирижаблями, гелікоптерами тощо.

Окремо виділяється космічний туризм як особливо вартісний вид повітряного туризму.

Для доцільності визначення можливостей розвитку того чи іншого виду транспорту застосовують вітчизняні та закордонні методики визначення рівня привабливості території, розвитку туристичної інфраструктури, виявлення сприятливих природних ресурсів та погодних умов для проведення різних видів повітряного туризму.

Серед нових видів повітряного туризму в Україні процвітають парашутинг та планеризм.

Сьогодні в Україні 20 повітряних куль (для порівняння: 6000 в Німеччині, 400 в Нідерландах, 370 в Росії).

В Україні налічується до 15 аеродромів, на яких базуються парашутні клуби і літаки і на яких відбуваються стрибки з парашутом: одиночні і групові польоти. Ціни цілком прийнятні, як для України, тому кожен рік шанувальників стрибків з парашутом додається.

Роуп-джампінг - це відносно молода область екстремальних видів спорту, в якій стрибки відбуваються з висотних об'єктів природного і антропогенного походження. Використання альпіністського спорядження розширює діапазон об'єктів, які можуть підходити для канатів, на відміну від інших пов'язаних типів екстремальних стрибків. Вірний стрибок заснований на принципі маятника. Принцип «маятника» і динаміка гірських канатів відображають динамічне навантаження поштовху, що забезпечує безпеку. При певних обставинах можна виконувати акробатику під час стрибка.

Найпопулярніші місця для роуп-джампінгу та банджі-джампінгу в Україні: міст «Лань, що біжить» в Кам'янці-Подільському, міст «Над Дніпром» навпроти Венеціанського мосту в місті, пішохідний міст у місті Київ (мабуть, найпопулярніше місце джампінгу в Україні),

підвісний пішохідний міст Житомира, арковий міст у Запоріжжі, Південний міст у місті Дніпро, Іванівський міст у Первомайську.

Неподалік від Одеси є ряд цікавих місць для парапланеризму. Це локації біля Виноградара, Чорноморська, Кароліно-Бугазу, Рибаківки, Крижанівки, Калинівки, Куяльника та інших сіл.

Гори та яри, Дністер та прекрасна природа – просто відмінні умови для парапланів. Після Карпат та Криму це найцікавіше місце для польотів. Постійні відвідувачі цього мальовничого місця – шанувальники екстремальних видів спорту Кам'янець-Подільського та Хмельницького, Києва, Вінниці та інших міст з параклубами.

Вертолітний туризм перебуває на етапі зародження в країні. З початку 2019 року його розвиток планується у місті Одеса.

Якоюсь мірою явище туризму викликане тим, що політ став доступним або навіть дешевим. На початок 2018 року дешеві перевізники мали приблизно 30% у загальному пасажирообороті Європою, порівняно з 24% на початок 2011 року.

У світовому контексті глобальні пасажирські авіаперельоти збільшуються в середньому майже на 7% річних між 2003 і 2018 роками, оскільки люди все більше люблять подорожувати. Ця тенденція підтримується зростанням доходів та довготривалим зниженням реальних витрат на авіаперевезення.

Розвиток туризму стримується тим фактом, що більшість національних українських перевізників не відповідають світовим стандартам комфорту, ефективності і безпеки, а транспортні проекти з будівництва нових аеропортів, автомагістралей і залізниць, а також модернізація парку повітряних суден вимагають значних інвестицій [5, с. 28]. Серед слабких місць авіації в туристичному секторі України – нерозвиненість авіаційної інфраструктури в цілому [7].

Таким чином, популярність застосування малої авіації в туризмі зростає значно швидше, ніж інших видів транспорту, що обумовлено високими вимогами споживачів щодо скорочення вартості подорожі та економії часу, бажанням отримання нових відчуттів та вражень. Завдяки малій авіації представники туристичного бізнесу отримують можливість розробки та реалізації нових, інноваційних туристичних послуг, які до цього часу неможливо було втілити у життя.

Тернопільщина – один із найбільш привабливих регіонів Західної України для розвитку різноманітних видів повітряного туризму. Зокрема, планеризм (парапланеризм та дельтапланеризм) розвивається на території області ще з 1970-их років минулого століття.

Важливим осередком планеризму є Соколина гора поблизу Кременця. Це перший в Україні офіційно створений центр для парапланеристів.

Тернопіль за останні три роки став осередком активного розвитку балунінгу та паратрайкінгу в області. Паратрайк, на відміну від класичного параплана, має двигун, оснащений повітряним гвинтом, за рахунок тяги якого, паратрайк може самостійно злітати. Тут також можна замовити політ навколо міста на двомісному літаку.

В святкові дні літа, а також у сезон теплої погоди в Тернополі можна замовити також стрибки із парашутом. Стрибки проводяться на території аеропорту. Замовлення відбувається через посередництво львівської агенції «Галичина спортивна».

Активно розвивається повітряний туризм також у районі Придністер'я. У 2018 році у Тернопільській обласній державній адміністрації було розроблено проект «Тернопільське Придністер'я», спрямований на розвиток прилеглих до русла річки Дністер територій. У рамках проекту виділено особливу увагу розвитку планеризму та дельтапланеризму. Проект затверджений на 5 років.

На Тернопільщині також є місце вже облітане пілотами надлегких літальних апаратів – село Іване-Золоте, що неподалік Заліщиків.

Роуп-джампінг іноді організовується над крутим каньйоном річки Дністер в селі Устечко Заліщицького району. Стрибок проходить з висоти 40 метрів. Роуп-джампінг спортсмени розглядають як більш екстремальний вид спорту, ніж парашутинг, оскільки у випадку з парашутом людина має три секунди вільного падіння, а потім помалу наближається до землі. А у роуп-джампінгу наближення до землі відбувається дуже швидко, і за десять метрів від поверхні відбувається різка запинка падіння.

Висновки. Сьогодні в світі та Україні активно розвивається повітряний туризм та виникають його нові види. Для оптимального його розвитку в досліджуваному регіоні слід подолати ряд проблем: вдосконалити туристичну інфраструктуру, вдосконалити нормативно-правове регулювання розвитку туризму, звернути увагу на розширення інформаційного простору, який дозволяє ознайомитися із локаціями повітряного туризму.

Список використаних джерел

1. Бабкин А.В. Специальные виды туризма / А.В. Бабкин. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2008. – 252 с.
2. Балабанов Г.В., Ткачук Л.М. Аналіз процесів взаємодії у системі авіація-туризм / Г.В. Балабанов, Л.М. Ткачук // Науковий вісник Інституту міжнародних відносин НАУ. – 2010. – Том 1, № 1(2010). – С. 183-190.

3. Василенко В.А. Формування стратегії конкурентоспроможності підприємств малої авіації України: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04 / Василенко Віталій Андрійович ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. авіац. ун-т. – К., 2011. – 20 с.
4. Герасименко В.Г. Організація транспортних подорожей і перевезень туристів : навчальний посібник / В.Г. Герасименко, А.В. Замкова. – Харків : Бурун Книга, 2011. – 112 с.
5. Полянська Н.Є. Організація комерційної роботи на повітряному транспорті : монографія. – К. : НАУ, 2004. – 320 с.
6. Проблеми розвитку міжнародного туризму в Україні / А. А. Терехух, О. П. Макар, Г. Я.Льницька // Молодий вчений. – 2015. – № 11(2). – С. 126-129.
7. Флайбордінг – новий вид екстремального відпочинку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://go-go.ua/vodni-vrazhennya/flybord>.
8. Что такое кайтинг? [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kiteportal.ru/?tag=kiteboarding>.

Саврак О.

*магістрантка II-го курсу спеціальності 242 Туризм
Науковий керівник – доц. Поплавська І. В.*

ПІДХОДИ ДО ПРОГНОЗУВАННЯ ПОПИТУ НА ТУРИСТИЧНІ ПОСЛУГИ

Попит на туристичні послуги є визначальним фактором туристичного ринку. Практично будь-яке підприємство, яке має відношення до туризму, зацікавлене в достовірній інформації про попит на пропоновану продукцію, особливо про прогнозований попит. Від цього показника цілком залежать витрати на рекламу, планування інвестицій, можливості розширення бізнесу тощо [6, с. 58]. Для того щоб розвивати інфраструктуру, розширювати транспортну мережу, сферу послуг, будувати нові готелі, парки розваг, необхідно мати найбільш точні відомості про те, скільки туристів приїде в конкретне місце, скільки часу вони тут проведуть, якими будуть їхні потреби, скільки грошей вони тут витратять. Інформація щодо туристичного попиту і науково обґрунтовані прогнози можуть стати надійною базою для вироблення довгострокової програми розвитку туристичної індустрії, виконання якої забезпечить максимальний соціально-економічний ефект за мінімальних втрат [7, с. 23].

Реальний попит вимірюється такими показниками: кількість прибуттів; кількість туроднів або ночівель; середні витрати на одного відвідувача.

Потенційний (прогнозований) попит вимірюється можливою кількістю відвідувачів [8].